ΚΡΙΤΙΚΗ

ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ - ΜΟΛΙΕΡΟΥ

«Ο φιλάργυρος»

ΤΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Απ' ότι ξέρουμε ο Μολιέρος δεν έγραψε όπερα ή οπερέτα ή και το γελοίο εκείνο είδος μουσικής κωμωδίας που αποκαλείται μιούζικαλ. Το έργο, όμως, που είδαμε στο θέατρο τέχνης, Φρινίχου 14, στην Πλάκα ήταν κάτι απ' όλ' αυτά με δράστη τη σκηνοθέτη του έργου Εύη Γαβριηλίδη.

Όπως λέει η ίδια *«Από παλιά είχα την αίσθηση ότι οι τελευταίες σκηνές του έργου "Ο φιλάργυρος" θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν σαν όπερα. Αυτό και έπραξα ως συμπλήρωση ενός γενικότερου κλίματος γλυκόπικρης μολιερικής ευφροσύνης»*. Έλα όμως που εμείς δεν πήγαμε να δούμε όπερα, αλλά την πασίγνωστη κωμωδία του Μολιέρου «Ο φιλάργυρος». Βέβαια ο Μολιέρος πειραματίστηκε με το στυλ της όπερα-κωμίκ στο έργο του «Ο κύριος ντε Πουρσονιάκ», όπως λέει ο Αλλαρντάις Νίκολ στην «Παγκόσμια ιστορία του θεάτρου». Αυτό, όμως, δε σημαίνει πως πρέπει ν' αρχίσουμε να σκηνοθετούμε όλα του τα έργα με κάτι που πειραματίστηκε και όχι μ' επιτυχία. Πρέπει κάποτε να καταλάβουν οι λογής σκηνοθέτες πως δεν πρέπει να παίζουν με κλασικούς συγγραφείς αρχίζοντας από τον πολύπαθο Αριστοφάνη και επεκτείνοντας αυτή τη «νεωτερική τους» άποψη σε έργα που επικράτησαν διαχρονικά ως κωμωδίες και επέζησαν ως κωμωδίες, χωρίς αυτό το έξαλλο πανηγύρι που είδαμε σε ολόκληρο το δεύτερο μέρος του έργου. Αυτά ως προς τη σκηνοθεσία.

Από την άλλη μεριά, όμως το έργο ευτύχησε χάρις στον μεγάλο, θα έλεγα, ηθοποιό μας τον Αλέξανδρο Μυλωνά. Πιστεύω πως αν τον έβλεπε ο Μολιέρος να υποδύεται τον Φιλάργυρο, τον Αρπαγκόν, θα έμενε έκθαμβος. Ο ρόλος δεν είναι τόσο εύκολος όσο φαίνεται. Ο Αρπαγκόν είναι ένας άνθρωπος ευτυχισμένος και δυστυχισμένος μαζί. Θέλει να τον αγαπούν συγχρόνως, με την σε όρια τραγικού, φιλαργυρία του, έκπληκτος και ο ίδιος για την απωθητική δύναμη που έχει ο ρόλος του.

Εκεί δεν κάνει παραχωρήσεις. Πιστεύει όμως ότι και όλος ο κόσμος είναι δικός του. Θέλει μια ερωτική ευτυχία και μάλιστα με γυναίκες που έχουν τη μισή ηλικία του, αλλά χωρίς να θίξουν στο ελάχιστο την πραγματική ευτυχία του όταν βρίσκεται μαζί με την κασετίνα που περιέχει τα λουδοβίκειά του. Ο Μυλωνάς έδωσε δυνατά και τις δύο αυτές διαστάσεις του ρόλου. Χωρίς τίποτα περιττό και τίποτα υπερβολικό. Κινήθηκε με άνεση και αξίζει να δει κανείς αυτό το έργο για τη δύναμη ενός ηθοποιού να μην παγιδεύεται από την πολυσημία ενός ρόλου. Βέβαια το έργο έχει χαρακτηριστεί κατώτερο από τις άλλες κωμωδίες του Μολιέρου. Ας πούμε από τον «Ταρτούφο» και τον «Μισάνθρωπο». Εκεί όμως υπάρχουν πολλές εκφάνσεις μιας προσωπικότητας και δίνουν την ευκαιρία να εκτιμηθεί ανάλογα ο ρόλος. Στον «Φιλάργυρο» δεν δίνονται αυτές οι ευκαιρίες γιατί ο ρόλος είναι μίζερος όπως και ο πρωταγωνιστής. Εδώ ο Μολιέρος έφτασε στο άκρο άωτο της φιλαργυρίας και υπερτόνισε τα ελαττώματα ενός πάθους που οπωσδήποτε γίνεται αποκρουστικό στους άλλους. Και για να συνοψίσουμε ο Μυλωνάς ισορρόπησε τον ρόλο του τσιγκούνη, του τσιφούτη και τον πλησίασε περισσότερο στη σημασία χωρίς να καταφύγει σε ακρότητες.

Οι άλλοι της διανομής δεν μπορούμε να πούμε πως υστέρησαν. Ο Βαλιέρος (Δημήτης Πακσόγλου) είχε το ύφος μιας υπεροχής αλλά και κάπως τραχύς στις αλλοιώσεις του ρόλου ενώ η Λίζα (Μαριάνθη Συντάκη) πολύ θύμιζε κοπέλες κολλεγίου αυστηρών αρχών περί τα ήθη, ενώ ο Κλεάνθης (Θόδωρος Αντωνιάδης) και ο Σαΐτας (Κίμων Φιορέτος) είχαν μια απατηλά σύγχρονη εμφάνιση της κωμωδίας. Καλοί, επίσης, Κυρ Σίμος (Φώτης Μακρής), η Χριστίνα Κουτσουδάκη, η Ηλιάνα Γαϊτάνη και ο Παναγιώτης Σούλης. Ο Κυρ Γιάκωβος (Γιώργος Τσιδίμης) απολαυστικός και η Μαριάννα (Ματίνα Νικολάου) ήσαν μέσα στο κλίμα του έργου. Ο Ανσέλμης (Γιάννης Κρανάς) δεν υστέρησε, ενώ ο Φώτης Μακρής, πάλι, στον ρόλο του πρακτικογράφου της ανάκρισης ήταν μια αποκάλυψη καθώς είχε εκείνο το ύφος της ουδετερότητας προς το καθήκον. Ο αστυνόμος (Δημήτρης Δεγαΐτης) πάντα μια αξιοπρόσεχτη φιγούρα. Υπέροχα τα σκηνικά και κοστούμια του Γιάννη Μετζικώφ.

Μια παράσταση που αξίζει να τη δει κανείς χωρίς να χρεώνει, όμως, τον Μολιέρο για μερικές υπερβάσεις.